Nursing Development in Health. 2024: 15 (2); 19-26 Journal Homepage: http://ndhj.lums.ac.ir

Original Article

Open Access

The Relationship Between Knowledge and Attitude with Parents' Anxiety toward the Covid-19 Vaccination in Children and Adolescents

Niloofar Sani[1], Motahare Zamanian[2], Hadis Azari[3], Malihe Safari[4], Zahra Rostami[5], Fateme Mohammadi[6]*

1- Instructor of Pediatric Nursing, Malayer School of Nursing, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran. ORCID ID: 0000-0001-8667-8848
2- MSc of Pediatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, Student Research Committee, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran. ORCID ID: 0000-0002-1808-1684
3- Instructor of Pediatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran. ORCID ID: 0000-0001-5238-2627
4- Assistant Professor of Biostatistics, Department of Biostatistics, School of Medicine, Arak University of Medical Sciences. ORCID ID: 0000-0002-8068-5921
5- MSc Student of Pediatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, Student Research Committee, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran. ORCID ID: 0000-0003-2882-0935
6- Assistant Professor of Nursing, Chronic Diseases (Home Care) Research Center, Department of Pediatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran. ORCID ID: 0000-0002-3475-4033

Received: 2024/06/03
Accepted: 2024/09/01

Keywords:

Knowledge
Attitude
Anxiety
Parents
Vaccination
COVID-19

***Corresponding author:**

Mohammadi F. Assistant Professor of Nursing, Chronic Diseases (Home Care) Research Center, Department of Pediatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.

Fatememohammadiii.1995@gmail.com

Abstract

Background and Objectives: Children have been identified as potential carriers of the corona virus disease, and their vaccination plays a vital role on breaking the transmission chain of this disease. Considering that the final decision-makers regarding children's vaccination are their parents; It seems that any change in parents' knowledge, attitude or level of anxiety can affect the spread of the covid-19 pandemic. The present study was conducted with the aim of investigating the relationship between knowledge and attitude with parents' anxiety towards covid-19 vaccination in their children.

Materials and Methods: The current study is a cross-sectional study that was conducted from June to September 2022. A total of 250 parents of children and adolescents under 18 years of age referring to health centers in Ilam city were selected and invited to the study by available sampling method. The data were collected using demographic information questionnaire, the Knowledge, Attitude, Practice and Concern questionnaires of COVID-19 vaccine (KAPC) and COVID-19 vaccination anxiety questionnaire. In order to analyze the data, descriptive statistics and Pearson correlation were used in SPSS version 24 software.

Results: In the parents participating in the present study, the level of anxiety and attitude had a direct and significant correlation ($r=0.54$, $P<0.05$). While no significant correlation was observed between the level of anxiety and parents' knowledge ($r=0.07$, $P=0.24$).

Conclusion: Based on the findings, there is a statistically significant relationship between parents' anxiety and their attitude. Therefore, it is suggested that children's nurses as well as community health policy makers provide appropriate educational spaces to promote parents' positive attitude toward the covid-19 vaccination in order to reduce parents' vaccination anxiety.

How to Cite This Article: *Sani N, Zamanian M, Nasiri M, Azari H,Safari M, Rostami Z, Mohammadi F. The Relationship Between Knowledge and Attitude with Parents' Anxiety toward the Covid-19 Vaccination in Children and Adolescents*

Copyright © 2024 Nursing Development in Health, and Aligudarz College of Nursing.
ndhj@lums.ac.ir

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-26]

ارتباط دانش و نگرش با اضطراب والدین نسبت به واکسیناسیون کووید-۱۹ در کودکان و نوجوانان

نیلوفر ثانی[۱]، مطهره زمانیان[۲]، حدیث آذری[۳]، ملیحه صفری[۴]، زهرا رستمی[۵]، فاطمه محمدی[۶]*

۱- مربی پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری ملایر، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران. کد ارکید: ۰۰۰۰-۰۰۰۱-۸۶۶۷-۸۸۴۸
۲- کارشناسی ارشد پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران. کد ارکید: ۰۰۰۰-۰۰۰۲-۱۸۰۸-۱۶۸۴
۳- مربی پرستاری کودکان، هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران. کد ارکید: ۰۰۰۰-۰۰۰۱-۵۲۳۸-۲۶۲۷
۴- استادیار، گروه آمار زیستی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران. کد ارکید: ۰۰۰۰-۰۰۰۲-۸۰۶۸-۵۹۲۱
۵- دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران. کد ارکید: ۰۰۰۰-۰۰۰۳-۲۸۸۲-۰۹۳۵
۶- استادیار، مرکز تحقیقات بیماریهای مزمن (مراقبت در منزل)، گروه پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران. کد ارکید: ۰۰۰۰-۰۰۰۲-۳۴۷۵-۴۰۳۳

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:
مقاله اصیل

تاریخچه:
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۱۴
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۱

واژه های کلیدی:
دانش
نگرش
اضطراب
والدین
واکسیناسیون
کووید-۱۹

***نویسنده مسئول:**
فاطمه محمدی، استادیار، مرکز تحقیقات بیماریهای مزمن (مراقبت در منزل)، گروه پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
Fatememohammadiii.1995@gmail.com

چکیده

زمینه و هدف: کودکان به عنوان ناقلین بالقوه بیماری کرونا ویروس شناسایی شده اند و واکسیناسیون آنان میتواند تأثیر بسزایی در قطع زنجیره انتقال این بیماری داشته باشد. با توجه به اینکه تصمیم گیرندگان نهایی در رابطه با واکسیناسیون کودکان، والدین آنان میباشند؛ به نظر میرسد، هرگونه تغییر در دانش، نگرش یا میزان اضطراب والدین میتواند بر انتشار پاندمی کووید-۱۹ تأثیرگذار باشد. مطالعه حاضر با هدف بررسی ارتباط دانش و نگرش با اضطراب والدین در واکسیناسیون کووید-۱۹ فرزندانشان انجام شده است.

مواد و روش ها: مطالعه حاضر یک پژوهش مقطعی است که از تیر تا شهریور سال ۱۴۰۱ انجام شده است. در مجموع ۲۵۰ نفر از والدین کودکان و نوجوانان زیر ۱۸ سال مراجعه کننده به مراکز بهداشت شهرستان ایلام به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب و به مطالعه دعوت شدند. داده ها با استفاده از پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه دانش، نگرش، کاربست و نگرانی های واکسن کووید-۱۹ و پرسشنامه اضطراب واکسیناسیون کووید-۱۹ جمع آوری شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و همبستگی پیرسون در نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ استفاده شد.

یافته ها: در والدین شرکت کننده در مطالعه حاضر، میزان اضطراب و نگرش همبستگی مستقیم و معناداری داشت ($r=۰/۰۵۴$, $P<۰/۰۵$). در حالی که هیچ همبستگی معناداری بین میزان اضطراب و دانش والدین مشاهده نشد ($r=۰/۰۷$, $P<۰/۲۴$).

نتیجه گیری: بر اساس یافته ها، بین اضطراب والدین و نگرش آنان ارتباط آماری معناداری وجود دارد. از اینرو پیشنهاد می شود، پرستاران کودکان و همچنین سیاست گذاران بهداشتی جامعه، فضاهای آموزشی مناسب جهت ارتقا نگرش مثبت والدین نسبت به واکسیناسیون کووید-۱۹ فراهم کنند تا از این طریق اضطراب واکسیناسیون والدین کاهش یابد.

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-26]

مقدمه

چندین سال از شروع بیماری covid-19 می گذرد و هنوز هیچ داروی قطعی برای مقابله با این بیماری شناسایی نشده است. بیماری کرونا ویروس تا کنون بیش از ۲۲۰ کشور را تحت تأثیر قرار داده است و ایران نیز یکی از کشورهای درگیر با این بیماری می باشد. طبق آمار سازمان بهداشت جهانی تا مارس ۲۰۲۴ در کشور ایران بیش از ۷/۵ میلیون نفر به بیماری کرونا مبتلا شده اند و حدود ۱۴۰ هزار نفر از آنان جان خود را از دست داده اند (۱). بیماری کرونا ویروس مربوط به گروه سنی خاصی نیست و بر خلاف تصور عمومی، کودکان را نیز درگیر می‌کند. اکثر کودکان مبتلا به covid-19 هیچ علامت بالینی ندارند و یا دارای علائم خفیف هستند ولی از آنجایی که به عنوان ناقلین بالقوه این بیماری شناسایی شده اند، انجام واکسیناسیون در آنان الزامی است (۳،۲) بسیاری از مطالعات واکسیناسیون را یک استراتژی مهم جهت کنترل شیوع covid-19 می دانند (۶،۴). به طوریکه به نظر می رسد، مهمترین روش کنترل عوارض بهداشتی و اقتصادی بیماری همه گیر کرونا، واکسیناسیون همه اقشار جامعه از جمله کودکان است (۷). از اینرو در راستای اجرای طرح واکسیناسیون کووید-۱۹ تا نوامبر ۲۰۲۳ حدود ٪۷۰ جمعیت ایران در برابر این بیماری واکسینه شدند.

معمولا تصمیم گیرندگان اصلی در رابطه با واکسیناسیون کودکان زیر ۱۸ سال، والدین این کودکان هستند (۸). در نتیجه نگرش مثبت و منفی والدین نسبت به واکسن کووید-۱۹ می تواند نقش مهمی در دستیابی به مصونیت عمومی داشته باشد (۹). نگرش نسبت به واکسیناسیون به صورت یک پیوستار از تقاضا برای واکسیناسیون تا امتناع کامل از واکسن تعریف می شود (۱۰). مهمترین عامل ایجاد نگرش منفی در والدین، تردید در ایمنی واکسن و ایجاد عوارض نامطلوب در کودکان است. بسیاری از این تردیدها ریشه در ناآگاهی والدین دارد، به طوریکه هر چه درک بهتری نسبت به واکسن وجود داشته باشد، احتمال بیشتری وجود دارد که افراد واکسینه شوند (۱۲،۱۱). از اینرو مراقبین بهداشتی و پزشکان موظف هستند؛ هر گونه اطلاعات ضروری در رابطه با اثربخشی واکسن یا عوارض احتمالی آن را در اختیار والدین قرار دهند. بر اساس نتایج مطالعات قبلی، سطح تحصیلات، سن، وضعیت تاهل، جنس، درآمد ماهانه و محل اقامت؛ عوامل مؤثر بر دانش و نگرش نسبت به واکسیناسیون کووید-۱۹ بودند (۱۴،۱۳).

با توجه به اهمیت واکسیناسیون همگانی جهت مدیریت covid-19، درک مکانیسم های روانشناختی مرتبط با آن از جمله اضطراب نمی تواند دست کم گرفته شود (۱۵). مطالعات صورت گرفته در ترکیه، بریتانیا و فرانسه حاکی از آن می باشند که افرادی که اضطراب بیشتری دارند؛ تمایل بیشتری به واکسیناسیون فرزندان خود دارند این در حالی است که تعدادی از مطالعات هم یکی از عوامل اصلی تردید در واکسیناسیون را اضطراب می دانند (۱۷،۱۶). ضد و نقیض های موجود در نتایج مطالعات مربوط به اضطراب واکسیناسیون، لزوم انجام بررسی های بیشتر در رابطه با آن را نشان می دهد.

لذا به سبب نقش اساسی والدین در تصمیم گیری های بهداشتی فرزندانشان و لزوم واکسیناسیون کووید-۱۹ برای کودکان، انجام این مطالعه ضروری بوده است. هدف از این مطالعه بررسی ارتباط دانش و نگرش با اضطراب والدین نسبت به واکسیناسیون کووید-۱۹ در فرزندانشان است.

مواد و روش ها

مطالعه حاضر از نوع توصیفی-مقطعی بود که ۲۸۵ نفر از والدین کودکان و نوجوانان کمتر از ۱۸ سال مراجعه کننده به مراکز بهداشتی شهرستان ایلام به روش نمونه گیری در دسترس، از تیر تا شهریور سال ۱۴۰۱ بر اساس معیارهای پژوهش که شامل: سن ۱۸ یا کمتر از ۱۸ سال، داشتن سواد خواندن و نوشتن در والدین، داشتن توانایی برقراری ارتباط در والدین و همچنین عدم مصرف دارو توسط والدین به علت وضعیت جسمانی و روانی بود، انتخاب شدند و همچنین معیار خروج از مطالعه عدم تکمیل بیش از ۲۰ درصد از موارد پرسشنامه ها بود. حجم نمونه با استفاده از فرمول زیر:

$$n = \frac{(Z_{1-\frac{\alpha}{2}} + Z_{1-\beta})^2}{(Cr)^2} + 3, \qquad Cr = 0.5 \ln \frac{1+r}{1-r}$$

و با توجه به مقاله خیرآبادی و همکاران (۱۴۰۰)، با در نظر گرفتن ضریب همبستگی ۰/۲ و خطای نوع اول ۵ درصد و توان آزمون ۸۰ درصد، حجم نمونه ۲۵۸ و با در نظر گرفتن ۱۰ درصد ریزش، ۲۸۵ نفر بدست آمد (۱۸). در این مطالعه، پس از مراجعه به مراکز

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-26]

بهداشتی که تزریق واکسیناسیون در آن مراکز انجام می‌گرفت؛ با والد همراه (پدر یا مادر) کودکان و نوجوانان دریافت کننده واکسن کووید-۱۹ ملاقات کرده و پس از توضیح اهداف پژوهش برای آنها، در صورت تمایل والد برای شرکت در مطالعه، از آنان رضایت آگاهانه به صورت کتبی اخذ شد و همچنین از والد خواسته شد که به دقت به سوالات کلیه ی پرسشنامه ها پاسخ دهد. لازم به ذکر است، در این مطالعه از ۲۸۵ والد مشارکت کننده، ۳۵ نفر به دنبال عدم تکمیل صحیح پرسشنامه‌ها از مطالعه کنار گذاشته شدند و در نهایت ۲۵۰ والد در مطالعه حضور داشتند.

ابزارهای پژوهش شامل: پرسشنامه ی اطلاعات دموگرافیک کودک دریافت کننده ی واکسن و والد همراه آن، پرسشنامه ی دانش، نگرش، کاربست و نگرانی‌های واکسن کووید-۱۹ (KAPC) و پرسشنامه اضطراب واکسیناسیون کووید-۱۹ بود.

پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک شامل: سن ، جنس ، سطح تحصیلات و شغل والد همراه ، درآمد ماهیانه خانواده، تعداد فرزندان، سن ، جنس و تاریخچه واکسیناسیون و بیماری کودک می باشد.

پرسشنامه دانش، نگرش، کاربست و نگرانی‌های واکسن کووید-۱۹(KAPC)، ۳۹ آیتمی توسط Kumari و همکاران در سال ۲۰۲۱ در مورد واکسیناسیون کووید-۱۹ تهیه شده است (۱۹). بخش اول پرسشنامه، شامل اطلاعات جمعیت شناختی و یک سوال در مورد دریافت واکسن کووید-۱۹ است. بخش دوم پرسشنامه مربوط به اطلاعات واکسن کووید-۱۹ و منبع اطلاعات آن است. علاوه بر این، مواردی برای ارزیابی نگرش، درک و نگرانی (محرک ها و موانع) افراد در مورد واکسن کووید-۱۹ گنجانده شده است. همسانی درونی با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش شد (۱۸). در مطالعه حاضر از آیتم های مربوط به دانش، نگرش در مورد واکسن کرونا این پرسشنامه استفاده شد که پرسشنامه در این مطالعه، از آلفای کرونباخ ۰/۷۹ برخوردار است و پایایی لازم را دارد.

پرسشنامه اضطراب واکسیناسیون کووید-۱۹ که توسط Bodner و همکاران (۲۰۲۱) با اقتباس هفت مورد از مطالعه‌ی Giambi و همکاران (۲۰۱۸)، ساخته شده است شامل ۷ گویه می باشد که نگرانی های مختلف و ترس های مربوط به واکسیناسیون کووید-۱۹ را در مقیاس ۵ درجه ای لیکرت، از نمره ۱(کاملاً مخالف) تا نمره ۵ (کاملاً موافق) نمره گذاری کرده است. امتیازدهی پرسشنامه از ۷ تا ۳۵ متفاوت است و هرچه امتیاز بالاتر باشد، نشان دهنده سطح اضطراب بیشتر است. همسانی درونی با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۱ گزارش شد. آلفای کرونباخ پرسشنامه در این مطالعه ۰/۸۵ بدست آمد.

لازم به ذکر است که به علت عدم وجود نسخه ی فارسی، دو پرسشنامه ی فوق ترجمه شده و به تایید کارشناس زبان انگلیسی رسیده و روایی محتوایی و صوری آن توسط ۱۰ نفر از اعضای هیئت علمی گروه پرستاری کودکان، روان پرستاری و داخلی-جراحی دانشگاه علوم پزشکی همدان مورد تایید قرار گرفته است. این مقاله برگرفته از طرح تحقیقاتی دانشجویی مصوبه ی شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی بهداشتی همدان مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۱ با شماره طرح ۱۴۰۱۰۴۲۱۲۸۳۵ است. همچنین این طرح در کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی همدان تایید شد و با کد اخلاق IR.UMSHA.REC.1401.272 به ثبت رسید و در راستای رعایت استاندارد های اخلاقی با توضیح اهداف پژوهش به آزمودنی ها اطمینان داده شد که مشخصات و اطلاعات آنها محرمانه باقی می ماند.

داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS-24 در سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ تحلیل شدند. پس از اطمینان از نرمال بودن داده ها با استفاده از آزمون کلموگروف- اسمیرنوف، از روش های آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی) جهت تجزیه و تحلیل استفاده شد.

یافته ها

نتایج بررسی اطلاعات دموگرافیک بیماران در جدول ۱ بیان شد. یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که بین نگرش و اضطراب والدین همبستگی مستقیم و معناداری وجود داشت ($r=0/547$ ، $p<0/001$)؛ به طوریکه نگرش مثبت والدین با کاهش اضطراب آنان همراه بود (جدول ۳).

بحث

اضطراب در رابطه با تزریق واکسن کرونا یک معضل عمومی به شمار می رود که افراد مختلفی با ان در ارتباط می باشند (۲۰). اضطراب واکسیناسیون به معنای نگرانی افراد قبل از تزریق و در مورد اثربخشی، عوارض جانبی یا ایمنی واکسن می باشد (۲۱)

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-26]

متغیر	سطوح متغیر	فراوانی	درصد
جنس	مرد	۱۶۲	۶۴/۸
	زن	۸۸	۳۵/۲
سن	۲۹-۳۹	۵۴	۲۱/۶
	۴۰-۵۰	۱۴۷	۵۸/۸
	>۵۰	۴۷	۱۹/۶
شغل والد	آزاد	۵۸	۲۳/۲
	کارمند	۱۳۰	۵۲/۰
	خانه دار	۶۲	۲۴/۸
درآمد خانواده	کمتر از ۲ میلیون تومان	۲۴	۹/۶
	بین ۲ تا ۴ میلیون تومان	۳۱	۱۲/۴
	بیشتر از ۴ میلیون تومان	۱۹۵	۷۸/۰
تحصیلات والد	زیر دیپلم	۲۵	۱۰/۰
	دیپلم	۷۵	۳۰/۰
	لیسانس	۹۷	۳۸/۸
	فوق لیسانس و بالاتر	۵۳	۲۱/۲
بیماری زمینه ای کودک	بلی	۵	۲/۰
	خیر	۲۴۵	۹۸/۰
سابقه ابتلا به کرونا	بلی	۱۸۶	۷۴/۴
	خیر	۶۴	۲۵/۶
دوز واکسن دریافتی	دوز اول	۴۲	۱۶/۸
	دوز دوم	۱۹۳	۷۷/۲
	دوز سوم	۱۵	۶/۰

جدول (۱)- توزیع فراوانی مطلق و نسبی واحدهای پژوهش بر حسب اطلاعات دموگرافیک

متغیر	انحراف معیار ± میانگین	حداقل	حداکثر
دانش	۳/۸۰ ± ۳۱/۳۷	۲۴	۴۵
نگرش	۸/۸۶ ± ۲۹/۲۱	۱۴	۶۷
اضطراب	۵/۹۰ ± ۲۰/۶۰	۷	۳۵

جدول (۲)- میانگین و انحراف معیار متغیرهای دانش، نگرش و اضطراب والدین شرکت کننده در مطالعه

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-26]

متغیرها		اضطراب	دانش	نگرش
اضطراب	ضریب همبستگی	۱	۰/۰۷۴	۰/۵۴۷
	سطح معناداری		۰/۲۴۵	<۰/۰۵
دانش	ضریب همبستگی	۰/۰۷۴	۱	۰/۰۸۰
	سطح معناداری	۰/۲۴۵		۰/۲۲۱
نگرش	ضریب همبستگی	۰/۵۴۷	۰/۰۸۰	۱
	سطح معناداری	<۰/۰۰۱	۰/۲۲۱	

جدول (۳)- ماتریکس همبستگی بین متغیرهای مطالعه

که در سطوح جهانی حدود۲۵/۶٪ افزایش اختلال ا ضطراب در رابطه با واکسیناسیون کووید را شاهد هستیم (۲۲). بنابراین تو جه به عامل ایجاد اضطراب و همچنین تو جه به عواملی همچون نگرش و دانش خانواده در رابطه با واکسیناسیون می تواند تاثیر مثبت در رفع ا ضطراب افراد دا شته با شد. طبق نتایج این مطالعه، میانگین اضطراب والدین در رابطه با واکسینه شدن فرزندان شان ۲۰/۶۰ ا ست که در این رابطه دانش و نگر شی که والدین در رابطه با بیماری کرونا و واکسن های مورد استفاده دارند موثر می باشد که در این مطالعه میانگین دانش خانوار ۳۱/۳۷ و میانگین نگرش آن ها ۲۹/۲۱ است. اضطراب و پریشانی روانی والدین موجب کاهش پذیرش واکسینا سیون می شود که این مو ضوع هم سو با مطالعه Sue و همکاران (۲۰۲۱) می با شد که بر ا ساس نتایج مطالعه‌ی مذکور، پریشانی روانی و ا ضطراب بر پذیرش واکسن کرونا موثر ا ست و میزان پریشانی روانی والد مادر نیز بیشتر از والد پدر است که این عامل به نوبه‌ی خود بر نگرش والدین نیز تاثیر گذار است (۹). البته در مطالعه مذکور دانش والدین مورد ارزیابی قرار نگرفته و فقط مولفه نگرش مورد بررسی بوده که نیاز به مطالعات بیشتر می باشد چرا که بر اساس مطالعه حاضر هر دو فاکتور دانش و نگرش بر تردید و پذیرش واکسن کرونا مورد توجه می باشند.

طبق مطالعه حا ضر، نگرش بر میزان ا ضطراب والدین و تصمیم گیری آن ها جهت شرکت در برنامه واکسینه شدن کودکانشان علیه پاندمی کرونا موثر است که البته به نوبه خود تحت تاثیر شرایط و عوامل مختلف نیز می باشد (۱۸،۹). نوع نگرش والدین و یا عاطفه مثبت و منفی که ذهنیت والدین را درگیر کرده و انگیزه متقابلی که در این راستا برایشان ایجاد می کند میزان ا ضطراب والدین نسبت به تصمیم گیری در رابطه با واکسینه شدن کودکانشان را تحت تاثیر قرار می دهد که هم راستا با مطالعه‌ی Bodner و همکاران (۲۰۲۱) می باشد که اعلام می‌دارد اضطراب و نگرانی افراد بر نگرش و پذیرش واکسن کرونا توسط آن ها تاثیرگذار است (۲۳).

شرایط مختلفی از جمله سابقه واکسیناسیون و اطلاعات گذشته افراد بر میزان ا ضطراب والدین تاثیرگذار ا ست به صورتی که با افزایش سابقه دوز دریافتی، میزان اضطراب والدین در رابطه با واکسیناسیون فرزندانشان افزایش یافته که با مطالعه انجام شده توسط El-Elimat و همکاران (۲۰۲۱) در تناقض می باشد (۴) زیرا در مطالعه حا ضر هرچه میزان سابقه واکسینا سیون افراد و تجربه آن ها در این زمینه بیشتر باشد، میزان پذیرش واکسن کرونا در آن ها بیشتر ا ست که متقابلا میزان ا ضطراب و تردید والدین در انجام این امر مهم افزایش می یابد و ممکن است مانع انجام واکسینا سیون فرزندانشان شوند. بنابراین تو صیه می شود با در نظر گرفتن محدودیت های مطالعه و جامعه مورد پژوهش، موضوع تاثیر دانش و نگرش افراد بر تزریق واکسن های مربوط به اپیدمی که بسیار حائز اهمیت ا ست در شرایط و زمان دیگری بر روی جامعه هدف متفاوتی مجدد مورد مطالعه و بررسی قرار بگیرد.

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-26]

نتیجه‌گیری

در مطالعه حا ضر، میزان نگرش مثبت والدین بر میزان ا ضطراب حا صل از واکسینا سیون کووید-۱۹ کودکان همبستگی دا شت. یعنی بـه هر میزان کـه نگرش مثبـت والـدین نسـبـت به واکسینا سیون کودکانشان بیشتر میشد در واقع میزان ا ضطراب حاصـــل از این تزریق را در والدین کاهش میداد . با اتکا به یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت، پرسـتاران کودکان و کارشناسان مراکز بهداشتی و درمانی همچنین سیاست‌گذاران بهدا شتی جامعه بایستی فضای آموز شی منا سب جهت ارتقای نگرش مثبت والدین نسبت به واکسیناسیون کووید-۱۹ را فراهم کنند تا از این طریق ا ضطراب واکسینا سیون والدین کاهش یابد تا بتوانند در اجرای برنامه ک شوری ح ضور منا سب تری دا شته باشند.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از همکاری مراکز بهداشت و والدینی که در این پژوهش ما را مساعدت کردند، تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان مقاله بیان نشده است.

References:

1. World Health Organization. WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard: World Health Organization; 2023 [cited 2023]. Available from: https://covid19.who.int/?mapFilter=vaccinations.

2. Munir F. Mitigating COVID: Impact of COVID-19 lockdown and school closure on children's well-being. Soc Sci. 2021;10(10):387.doi: 10.3390/socsci10100387.

3. Buonsenso D, Munblit D, De Rose C, Sinatti D, Ricchiuto A, Carfi A, et al. Preliminary evidence on long COVID in children. Acta Paediatr (Oslo, Norway: 1992). 2021;110(7):2208. doi: 10.1111/apa.15870.

4. El-Elimat T, AbuAlSamen MM, Almomani BA, Al-Sawalha NA, Alali FQ. Acceptance and attitudes toward COVID-19 vaccines: A cross-sectional study from Jordan. Plos one. 2021;16(4):e0250555. doi: 10.1371/journal.pone.0250555.

5. Goldman RD, Staubli G, Cotanda CP, Brown JC, Hoeffe J, Seiler M, et al. Factors associated with parents' willingness to enroll their children in trials for COVID-19 vaccination. Hum Vaccin Immunother. 2021;17(6):1607-11. doi: 10.1080/21645515.2020.1834325.

6. Graham BS. Rapid COVID-19 vaccine development. Science. 2020;368(6494):945-6. doi: 10.1126/science.abb8923.

7. Kamidani S, Rostad CA, Anderson EJ. COVID-19 vaccine development: a pediatric perspective. Current opinion in pediatrics. Curr Opin Pediatr. 2021;33(1):144-51. doi: 10.1097/MOP.0000000000000978.

8. Zhang KC, Fang Y, Cao H, Chen H, Hu T, Chen YQ, et al. Parental acceptability of COVID-19 vaccination for children under the age of 18 years: cross-sectional online survey. JMIR Pediatr Parent. 2020;3(2):e24827. doi: 10.2196/24827.

9. Xu Y, Zhang R, Zhou Z, Fan J, Liang J, Cai L, et al. Parental psychological distress and attitudes towards COVID-19 vaccination: A cross-sectional survey in Shenzhen, China. J Affect Disord. 2021;292:552-8. doi: 10.1016/j.jad.2021.06.003

10. Dubé E, Laberge C, Guay M, Bramadat P, Roy R, Bettinger JA. Vaccine hesitancy: an overview. Hum Vaccin Immunother. 2013;9(8):1763-73. doi: 10.4161/hv.24657.

11. Krishna A. Poison or prevention? Understanding the linkages between vaccine-negative individuals' knowledge deficiency, motivations, and active communication behaviors. Health Commun. 2018;33(9):1088-96. doi: 10.1080/10410236.2017.1331307.

12. Wang J, Jing R, Lai X, Zhang H, Lyu Y, Knoll MD, et al. Acceptance of COVID-19 Vaccination during the COVID-19 Pandemic in China. Vaccines. 2020;8(3):482. doi: 10.3390/vaccines8030482.

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-26]

13. Cordina M, Lauri MA. Attitudes towards COVID-19 vaccination, vaccine hesitancy and intention to take the vaccine. Pharm Pract (Granada). 2021;19(1). doi: 10.18549/pharmpract.2021.1.2317.
14. Pogue K, Jensen JL, Stancil CK, Ferguson DG, Hughes SJ, Mello EJ, et al. Influences on attitudes regarding potential COVID-19 vaccination in the United States. Vaccines. 2020;8(4):582. doi: 10.3390/vaccines8040582.
15. Pyszczynski T, Lockett M, Greenberg J, Solomon S. Terror management theory and the COVID-19 pandemic. J Humanist Psychol. 2021;61(2):173-89. doi: 10.1177/0022167820959488.
16. Detoc M, Bruel S, Frappe P, Tardy B, Botelho-Nevers E, Gagneux-Brunon A. Intention to participate in a COVID-19 vaccine clinical trial and to get vaccinated against COVID-19 in France during the pandemic. Vaccine. 2020;38(45):7002-6. doi: 10.1016/j.vaccine.2020.09.041.
17. Salali GD, Uysal MS. COVID-19 vaccine hesitancy is associated with beliefs on the origin of the novel coronavirus in the UK and Turkey. Psychol med. 2022;52(15):3750-2. doi: 10.1017/S0033291720004067.
18. Kheirabadi Z, Soltanabadi S, Jamshid Mofid P, Gavahi S, Ghasemi M, Alimehdi M. Predicting covid-19 vaccine acceptance and hesitation based on psychological resilience and positive and negative affect. Journal of Marine Medicine. 2021;3(4):5-12. doi: 10.30491/3.4.12.
19. Kumari A, Ranjan P, Chopra S, Kaur D, Upadhyay AD, Kaur T, Bhattacharyya A, Arora M, Gupta H, Thrinath A, Prakash B. Development and validation of a questionnaire to assess knowledge, attitude, practices, and concerns regarding COVID-19 vaccination among the general population. Diabetes & Metab Syndr: Clinical Research & Reviews. 2021 May 1;15(3):919-25. doi: 10.1016/j.dsx.2021.04.004.
20. Zhou Z, Shen J, Zhao M, Zhang X, Wang T, Li J, et al. Effect of anxiety and depression on self-reported adverse reactions to COVID-19 vaccine: a cross-sectional study in Shanghai, China. BMC Public Health. 2023;23(1):425. doi: 10.1186/s12889-023-15118-8.
21. Ali R, Shaikh MH, Bibi A, Gul H, Lakhani Z. Effectiveness of education on covid-19 vaccine anxiety among patients at tertiary care hospital Karachi Pakistan: Education on COVID-19 Vaccine Anxiety among Patients. Pakistan Journal of Health Sciences. 2023:226-30. doi: 10.54393/pjhs.v4i06.890.
22. Daly M, Robinson E. Depression and anxiety during COVID-19. The Lancet. 2022;399(10324):518. doi: 10.1016/S0140-6736(22)00187-8.
23. Bodner E, Bergman YS, Ben-David B, Palgi Y. Vaccination anxiety when vaccinations are available: The role of existential concerns. Stre

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-26]